

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XXXX • БРОЈ 11 • БЕОГРАД, 15. ЈУН 2008. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

Украјинска ноћ (Микола Пимоненко)

У ЖИЖИ

У највећој филијали
Пензијског фонда

**ДО ПРАВА БЕЗ
ГУЖВЕ И НЕРВОЗЕ**

• Стране 6 и 7

ПОВОДИ

За пензионере и
са плићим џеповима

**ОДМОР У БАЊИ,
РАТЕ СА ЧЕКА**

• Стране 8 и 9

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

Даривао за свој рођендан

Хемофарм је и ове године, за свој 48. рођендан, обрадовао две здравствене установе тако што им је издвојио по два милиона динара за куповину потребних апарата.

Здравственом центру у Кикинди Хемофарм је поконио анестезиолошки апарат са изузетним перформансама и могућношћу савременог мониторинга животних функција болесника током анестезије и операције, а Дому здравља «Др Сава Станојевић» у Трстенику ултразвучни апарат који ће умногоме побољшати утврђивање обољења.

Уговор о донацији потписали су **Миодраг Бабић**, председник Компаније Хемофарм, др **Драгољуб Пајић**, у име трстеничког Дома здравља, и **Лазар Рајић**, директор Здравственог центра у Кикинди.

Упис за ЕПС и Аеродром

Од почетка месеца око 1.500 запослених и бивших запослених из ЕПС-а и близу 200 из Аеродрома «Никола Тесла» пријавило се за упис бесплатних акција ових јавних предузећа.

Иначе, према последњим подацима Националне службе за запошљавање, за упис бесплатних акција пријавило се укупно више од 23.000 особа из НИС-а, скоро 40.000 из Телекома, око 6.500 из ЈАТ-а и преко 5.200 из Галенике.

Дневно 20.000

Од 28. јануара, када је почео упис у свим поштама Србије, за бесплатне акције пријавило се 3.188.045 грађана, док се њих 17.000 одрекло безвредних хартија од вредности, саопштила је ПТТ Србије.

Пријава се и даље одвија уобичајеним темпом, у просеку се пријављује око 20.000 грађана дневно.

ПРИПРЕМЕ ЗА ПЕНЗИЈЕ ИЗ ЈЕДНОГ ДЕЛА

Преговори са ПТТ-ом

Надлежна министарства и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање постигли су договор да од јула сви пензионери, без обзира по ком основу су остварили пензију, као запослени, самосталне делатности или пољопривредници, пензије добијају једанпут месечно, изјавио је **Радоје Савићевић**, руководилац групе за ПИО у Министарству рада и социјалне политике.

Како сазнајемо у Пензијском фонду, у току су разговори са ПТТ-ом од чијег исхода зависи да ли ће већ јунске пензије кренути целе пут свих пензионера. Резултати ће се знати за десетак дана.

Иначе, да подсетимо, до 1983. године пензије су исплаћиване унапред за текући месец, када се прешло на исплату уназад; уследиле су године у којима је исплата пензија постала веома неизвесна, да би се, од марта 2001. године, за најбројније пензионере, бивше запослене, усталила редовна исплата у два дела, 10. и 25. у месецу.

Хидраулични кревети из Холандије

Геронтолошки центар Суботица добио је, посредством Општинске организације Црвеног крста, 15 савремених хидрауличних болничких кревета из Холандије. Њима ће, између осталог, бити опремљен нови објекат за душевно оболела лица – Дом за негу, који се управо гради захваљујући средствима Министарства за рад и социјалну политику.

Стигле нове колеге

Људи који су ангажовани ради сређивања података у матичној евиденцији Републичког фонда ПИО – у оквиру прве фазе формирања Централног регистра из кредита Светске банке, почели су да раде. Руководиоци Покрајинског Фонда у Новом Саду уприличили су састанак са новим колегама да би их детаљније обавестили о њиховом статусу и радним обавезама.

Исплате

Исплата првог дела мајских пензија за кориснике из категорије запослених почела је 10. јуна. Неколико дана раније, у петак 6. кренуо је први мајски чек и пут пензионисаних паора, док су пензионери самосталних делатности целе мајске пензије примали од понедељка, 2. јуна.

Износи на чековима су исти као и прошлог месеца.

Војни од петка

Војни пензионери први део мајских пензија примили су у петак, 6. јуна. Иначе, према подацима Фонда војних осигураника, које наводи «Дневник», 51.666 војних пензионера има просечна месечна примања 31.658 динара. Фонд исплаћује 732 генералске пензије просечно вредне 52.446 динара.

Мај из Загребa

Хрватским пензионерима који живе у Србији исплата мајских пензија почела је 11. јуна. У Комерцијалну банку из Мировинског фонда Хрватске стигло је 5,36 милиона евра за исплату 26.762 пензије, просечно вредне по око 200 евра.

Чекови из БиХ

Из Пензијског фонда Федерације БиХ мајске пензије за кориснике који живе у Србији стигле су 2. јуна: за 5.552 пензионера на рачун Комерцијалне банке уплаћено је 763.283 евра, па је чек из Федерације у просеку вредан око 137,50 евра.

Април из Скопља

На рачун Војвођанске банке из Скопља је 2. јуна стигло 260.285,98 евра за исплату македонских пензија у Србији: 3.267 корисника примило је припадности за април, просечно вредне близу 80 евра.

НЕПОЗНАТО КОЛИКО ЈЕ ФИРМИ ПРИМЕНИЛО НОВИ
ОПШТИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

Папирнати бољитак за раднике

Проширено дејство изостало наводно због техничких овлашћења, послодавци постали неравноправни, па се у Унији послодавца прибојавају напуштања чланства

У Савезу самосталних синдиката Србије најављују да ће, за дан-два, почети састанке и договоре са члановима Уније послодавца о конкретној примени новог Општег колективног уговора, па ће се тада, највероватније, знати нешто више о томе колико је њих испоштвало овај обавезујући акт.

Иначе, као што смо писали, Општи колективни уговор, који су после вишегодишњег одлагања коначно 29.

априла потписали Савез самосталних синдиката Србије, Уједињени грански синдикати «Независност» и Унија послодавца, објављен је у Службеном гласнику 9, а на снагу ступио 17. маја: многе погодности које су њиме предвиђене већина радника, нажалост, изгледа да још није осетила. Јер, да подсетимо, овај акт је, изворно, обавезујући само за послодавце који су

чланови Уније (а којих има 140.000, што групних што појединачних), док све остале «газде» у Србији немају према њему апсолутно никакве обавезе.

У Синдикату су очекивали да министар рада и социјалне политике брзо прогласи такозвано «проширено дејство» Уговора и на тај начин обавезе све послодавце у Србији, укључујући и државу, да запосленима обезбеде минимум права

у складу са његовим одредбама. То се, међутим, још није догодило, наводно због тренутне ситуације у земљи и техничке владе у којој су министарска овлашћења мања...

У Унији послодавца немају податке о томе да ли и ко од њихових чланова примењује овај документ у својој фирми. Неки од власника, кажу, распитивали су се о Општем колективном уговору и његовој примени, али повратну

информацију нису дужни да дају Унији послодавца тако да нема евиденције о томе ко га је и применио. С друге стране, сматрају у Унији, послодавци у Србији су на овај начин стављени у неравноправан положај – наиме, они који су чланови Уније морају сада да радницима дају знатно већа права (и више новца), док остали могу да се понашају како им је воља. У

овој асоцијацији послодавца чак се прибојавају да ће, уколико се дејство Општег колективног уговора не буде односило на све који у земљи запошљавају раднике, укључујући и државне органе, почети осипање чланства: фирме ће излазити из Уније послодавца да би запосленима обезбедили мање права и – да би их мање коштали.

В. Анастасијевић

Спремне прве ранг листе

У Војводини је велики посао обраде захтева и рангирања корисника за опоравак у бањама – завршен. За укупно 3.432 места конкурисало је, према очекивању, много више пензионера – 9.191.

Од прispела 403 захтева пољопривредника, ове године на опоравак о трошку Републичког фонда ПИО отићи ће тек њих 16. Занимљиво је да се за 226 места, колико је предвиђено за пензионере самосталних делатности, пријавило само 222 корисника ових пензија. За попуну 3.190 места предвиђених за пензионере из категорије запослених, стигло је 8.566 захтева.

Осим ранг листе оних који испуњавају критеријуме, сачињена је и листа корисника који не испуњавају услове за бесплатан одмор и опоравак. Обе листе истакнуте су у филијалама Покрајинског фонда и општинским удружењима Савеза пензионера.

Ових дана очекује се да на огласним таблама пензионерских удружења и филијала Пензијског фонда и у осталим деловима Србије почну да се обелодањују ранг листе пензионера који имају право на бесплатан бањски опоравак. Затим, чим прође рок за приговоре (осам дана) и одлучи се по њима, први пензионери моћи ће да крену у неко од српских лечилишта.

Одбир бањских путника о трошку Пензијског фонда одужио се због никад већег интересовања пензионера за опоравак. Тако је од око 10.000 захтева, поднетих у Београду, за двадесетак дана, према речима **Јованке Секулић-Гаврић**, шефа Одсека за стамбене послове и друштвени стандард корисника пензија, обрађено близу 7.500.

Посао донекле успоравају захтеви оних који не испуњавају прописане услове, таквих је засад око 500. Догађало се, рецимо, да се пријави супруга пензионера, домаћица, осигурана преко свог мужа, која нема право на бесплатан опоравак. Било је и захтева људи који надокнаду за туђу помоћ и негу остварују преко центара за социјални рад и који, такође, не испуњавају прописане услове. Као заинтересовани појављивали су се и пензионери из Републике Српске...

И. М. – Т. К.

ОСИГУРАНИКА
ГЛАС

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско и
инвалидско осигурање

Директор РФ ПИО: **Горан Лончар**. Главни и одговорни уредник: **Славица Чедић**, e-mail: scedic@pio.rs
РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, СЕКРЕТАРИЈАТ: 011-2017-437 факс: 2017-418.
Редакција за Војводину: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, одговорни уредник **Ика Митровић**, 021-487-7789,
факс: 021-6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.org.yu.
ШТАМПА: Комазец д.о.о, Краља Петра I бб, Инђија.
ОГЛАШАВАЊЕ: 011-2017-438
Рукописи и фотографије се не враћају

КОРИСНИЦИ ПЕНЗИЈА У АПРИЛУ 2008.

Категорија	до 9.715,43	9.715,44 – 13.733,36	13.733,37 – 19.030 (самост. до 18.580)	19.030,01 (самост. од 18.580,01) – 28.000	28.000,01 – 45.355	45.355,01 – 67.095,34	67.095,35 – 90.043,89	90.043,90 и више
ЗАПОСЛЕНИ Укупно	121.473	315.576	334.055	390.044	162.808	28.333	982	53
старосне	19.928	109.329	157.798	213.829	119.797	24.662	943	51
инвалидске	10.290	115.740	99.509	80.045	29.253	3.299	26	1
породичне	91.255	90.517	76.748	33.870	13.758	372	13	1
САМОСТАЛЦИ укупно	6.792	13.225	9.619	11.772	6.243	1.102	70	0
старосне	877	4.854	3.704	5.731	3.827	749	50	0
инвалидске	455	5.010	3.707	4.289	1.744	295	20	0
породичне	5.460	3.361	2.208	1.752	672	58	0	0
ПОЉОПРИВРЕД- НИЦИ	До 3.000	3.000,01 – 7.112	7.112,01 – 9.359,47	9.359,48 – 12.479,29	12.479,30 – 22.000	22.000,01 – 32.562	32.562,01 – 45.355	45.355,01 и више
Укупно	2.535	27.078	193.581	1.488	983	66	4	0
старосне	1.732	3.882	183.214	410	542	38	1	0
инвалидске	332	477	10.011	946	209	24	3	0
Породичне	471	22.719	356	132	232	4	0	0

ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ И ПРОСЕЧНЕ ПЕНЗИЈЕ У 2008. ГОДИНИ

Месец	Просечна зарада	Индекс кретања зарада	Индекс трошкова живота	Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	Просечна пензија – запослени (процент у просечној нето заради)	Просечна пензија – самосталне делатности (процент у просечној нето заради)	Просечна пензија – пољопривредници (процент у просечној нето заради)
Јануар	39.331	81,73	100,8	28.230	17.781 (62,99%)	17.343 (61,43%)	6.649 (23,55%)
Фебруар	43.218	109,88	100,6	30.982	17.782 (57,39%)	17.353 (56,01%)	6.649 (21,46%)
Март	42.873	99,2	101,6	30.809	17.784 (57,72%)	17.365 (56,36%)	6.649 (21,58%)
Април	45.355	105,79	101,8	32.562	19.024 (58,42%)	18.594 (57,10%)	7.112 (21,84%)

КОРИСНИЦИ ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПРЕМА ПЕНЗИЈСКОМ СТАЖУ
– децембар 2007. –

СТАРΟΣНЕ ПЕНЗИЈЕ				Дужина стажа (у годинама)	ИНВАЛИДСКЕ ПЕНЗИЈЕ			
Жене	Просечна пензија	Мушкарци	Просечна пензија		Жене	Просечна пензија	Мушкарци	Просечна пензија
2.726	24.868	21.795	28.302	40 и дуже	11	11.166	210	20.869
8.854	21.295	21.871	21.940	37	116	15.790	5.093	21.231
85.580	18.833	53.219	18.226	35	421	16.174	10.270	20.385
13.421	19.493	8.698	18.364	33	2.771	17.216	12.227	19.089
27.436	15.717	6.254	16.065	30	8.039	17.000	13.085	17.544
33.224	13.735	20.548	13.660	25-29	36.502	15.692	46.981	15.955
35.339	9.901	16.996	9.860	20-24	30.092	12.783	29.195	12.857
10.631	10.008	4.994	9.046	15-19	22.867	9.974	18.351	10.245
–	–	–	–	5-9	3.974	8.898	4.666	8.890
–	–	–	–	до 4	783	9.696	1.513	9.618

ПЕНЗИОНЕРИ ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ (децембар 2007. године)

Корисници старосне пензије				Година стицања права	Број година коришћења права	Корисници инвалидске пензије			
Просечан износ пензије	Број	Просечан стаж	%			%	Просечан стаж	Број	Просечан износ пензије
21.017	631	22	0,10	до 1964.	преко 43	0,40	12	1.316	14.071
20.524	297	24	0,05	1965.	42	0,17	15	555	14.771
22.576	318	25	0,05	1966.	41	0,16	17	535	14.921
25.333	586	28	0,09	1967.	40	0,10	15	329	14.033
22.721	332	28	0,05	1968.	39	0,12	16	383	13.895
19.109	390	29	0,06	1969.	38	0,09	16	307	13.718
21.102	450	28	0,07	1970.	37	0,10	18	332	13.929
20.753	561	28	0,09	1971.	36	0,15	18	480	13.657
20.808	939	29	0,15	1972.	35	0,19	19	613	13.393
20.656	974	29	0,16	1973.	34	0,19	20	619	13.976
20.117	613	30	0,10	1974.	33	0,26	19	847	12.985
19.815	786	30	0,13	1975.	32	0,33	20	1.093	12.627
20.010	1.079	32	0,17	1976.	31	0,43	21	1.417	12.714
19.042	1.416	32	0,23	1977.	30	0,62	22	2.047	12.892
19.869	2.098	32	0,34	1978.	29	0,89	23	2.921	13.599
19.068	3.196	28	0,51	1979.	28	1,37	24	4.524	13.644
19.085	3.721	31	0,60	1980.	27	2,09	24	6.883	14.174
19.402	3.430	32	0,55	1981.	26	2,06	25	6.801	14.122
19.231	3.743	33	0,60	1982.	25	1,43	25	4.710	14.174
18.584	6.425	34	1,03	1983.	24	1,91	25	6.305	13.801
19.273	7.162	34	1,15	1984.	23	2,46	24	8.114	13.440
18.404	5.740	33	0,92	1985.	22	3,03	24	9.997	13.113
19.224	6.415	34	1,03	1986.	21	3,06	25	10.084	12.959
18.839	10.377	34	1,67	1987.	20	3,93	25	12.935	13.613
18.670	11.062	34	1,78	1988.	19	3,51	25	11.580	13.887
18.577	10.689	34	1,72	1989.	18	4,79	25	15.769	13.330
18.622	30.053	34	4,83	1990.	17	5,83	26	19.198	14.551
18.757	35.851	33	5,77	1991.	16	5,50	26	18.124	15.205
18.319	15.073	33	2,42	1992.	15	3,97	25	13.081	14.722
18.222	16.088	33	2,59	1993.	14	2,51	24	8.279	14.177
17.609	29.894	33	4,81	1994.	13	2,70	24	8.897	14.564
17.917	30.217	33	4,86	1995.	12	3,69	25	12.143	15.138
17.565	54.726	33	8,80	1996.	11	4,30	25	14.151	15.562
18.201	16.401	32	2,64	1997.	10	4,41	25	14.526	15.624
18.058	17.165	32	2,76	1998.	9	3,69	25	12.165	15.966
18.010	18.641	32	3,00	1999.	8	2,79	25	9.182	15.990
18.902	23.272	32	3,74	2000.	7	3,40	26	11.186	16.262
20.884	55.151	33	8,87	2001.	6	4,52	26	14.890	16.670
21.658	16.396	35	2,64	2002.	5	5,61	26	18.485	17.560

Припремио: Радомир Гојковић

НЕШТО НОВО У НАЈВЕЋОЈ ФИЛИЈАЛИ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ПИО

До права без гужве и нервозе

Увођењем два инфо киоска са списком свих услуга, из којих се добија број и процена чекања на ред, Београђанима омогућено да без проблема заврше посао, а запосленима да брже и ефикасније раде

Некада на гласу по гужвама, чувена Немањина 30 у Београду, највећа Филијала Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања на коју је упућена трећина свих запослених и сваки четврти пензионер у Србији, ових дана не може се препознати: уместо «гроздова» људи наваљених на шалтере – сви мирно седе на столицама и пажљиво прате на ком шалтеру ће изаћи број са тикета који држе у руци...

Тајна је, наравно, у жељи да се грађанима олакша пут до права и – у недавно постављеним инфо киосцима: у њима је списак свих услуга које се овде пружају осигураницима и пензионерима; притиском на тастер за услугу због које је дошла, странка добија тикет са бројем и процењено време чекања до доласка на ред. Зато и може да спокојно заседне у столицу, са монитора чита

Љиљана Костић

«шетајуће» важне информације из области ПИО и уз то се, по жељи, освежи соком или кафом из оближњег апарата.

– Све ово је још ново и за странке и за запослене, уходава се, али су резултати већ заиста фасцинантни – каже за наш лист **Љиљана Костић**, директор Београдске филијале РФ ПИО. – Морам да

признам да смо се и сами мало прибојавали, јер ми нисмо ни пошта, ни банка, код нас се решавају животна питања везана за стаж, одлазак у пензију, а то је тешко свести на шаблон. Ипак, када смо видели да у дане када је најмања гужва кроз наш хол са шалтерима прође 1.800 људи, а у оним другим и по 4.000 странака – било је јасно да се решење за то мора наћи. И урађено је, а предности су већ очигледне, како за странке које више не морају сатима да се гурају пред шалтером, тако и за наше запослене. Сада референти могу пуну пажњу да посвете особи пред шалтером и за краће време заврше посао, јер их не пита двадесеторо, истовремено, различите ствари.

Наравно, догађа се да новопридошли осигураник или новопечени пензионер

и није баш сасвим сигуран шта му треба, па се мислило и на то:

– Зато постоји осам шалтера за информације, који би, практично, требало да поднесу «први удар». Њима се грађани обраћају за помоћ, ту добијају објашњења, образце, евентуално им се они и попуњавају и упућују се даље где треба. Тренутно се на четири од тих шалтера раде послови везани за упис акција великих јавних предузећа, али већ од краја месеца, када то буде завршено, сви ће бити у служби странака, како је од почетка и планирано – наглашава Љиљана Костић.

И грађани су задовољни. **Зденка Галић, Јованка Марковић и Марица Поштовић**, које смо затекли како опуштено седе на столицама и чекају да се њихов број појави на шалтеру, уверене су да ће посао

завршити брже, без нервирања и расправе са «нестрпљивима» који би увек да некако заобиђу ред.

– Једино би, а ево баш смо сада о томе причале, требало да буде више шалтера за правну помоћ јер овде највише људи зато и долази – каже Марица Поштовић.

И у другом делу ходника, углавном сви седе, тек понеко чека ослоњен о зид.

– Верујте да нисам могла ни да замислим да овде буде овако мирно и уређено. Ево, баш су малочас са шалтера вратили једну странку која је хтела преко реда, без броја. Просто сам се психички спремала за долазак јер знам колике су гужве, али сам сада заиста пријатно изненађена – говори нам **Љубица Дукић**; има, каже, још десетак минута док не дође на ред, па, ето, има времена да поприча са нама; раније, тврди, то не би ни помислила јер – «чим се померите, њих бар десет је на вашем месту».

Чињеница је да 158.302 осигураника и 72.718 пензионера са територије општина Нови Београд, Земун и Сурчин све послове везане за пензијско и инвалидско осигурање сада обављају на Новом Београду, у Служби 1, у Булевару уметности 10. Ипак, тиме је Филијала у Немањиној растеређена тек трећине странака: у Београду живи 668.000 осигураника – 547.000 запослених, 125.000 самосталних делатности и 16.000 пољопривредника; највише је и пензионера – скоро

345.000, од којих око 320.000 корисника бившег Фонда запослених, скоро 12.000 самосталаца и нешто више од 12.000 пољопривредних пензионера.

– Дефинитивно растерећење очекујемо када се формира Служба 2, за општине Гроцка, Звездара, Вождовац и Палилула, у којима је 173.709 осигураника и 95.370 пензионера. Тренутно се тражи одговарајући простор за ову службу и надамо се да ће се то врло брзо и догодити, макар се тамо само примале странке са ових општина и њихови захтеви, а решавали се овде у Немањиној – најављује Љиљана Костић, директор Београдске филијале РФ ПИО.

Иначе, новост у шалтер сали Београдске филијале само је један од многобројних потеза којима у Пензијском фонду настоје да грађанима олакшају пут до права. Пошто је недавно истраживање, урађено за потребе Министарства рада и

социјалне политике, показало да је већина анкетираних грађана недовољно информисана о пензијском систему, није згорег подсетити на све обавештајне канале које им нуди Пензијски фонд. Да би грађани уопште знали на шта и под којим условима имају право, у свим филијалама постоје огласне табле, понегде и екрани, на којима се смењују информације о предусловима за остваривање разних права из области пензијско-инвалидског осигурања. У свим филијалама странкама су понуђени лифлети са детаљним упутствима за остваривање старосних, инвалидских и породичних пензија, као и за могућност самосталне уплате пензијског стажа.

На сајту Пензијског фонда (www.pio.rs) свакодневно се ажурирају актуелне информације о основицама осигурања, износима пензија и њиховом усклађивању, висинама накнада и погребних трошкова, о консолидацији фондова... На сајту је могуће прочитати и прописе којима су регулисана права и обавезе из ове области.

Појединачни контакти и разрешење недоумица странака омогућени су говорним аутоматом који им је 24 сата на располагању по цени локалног позива ма одакле из Србије звали, а обавештење о току решавања поднетих захтева могуће је добити и директним упитом електронском поштом (proffice@pio.rs).

Кодекс

По кодексу пословне етике и понашања у РФ ПИО, који је недавно донео директор ове институције, запослени су обавезани да при решавању и остваривању права и интереса странака поступају на законит и непристрасан начин, уз ефикасно и квалитетно спровођење поступка и пружање потребне помоћи нешкој странци.

Запослени у обављању поверених послова и радних задатака не смеју правити разлику према странкама, зависно од њихових политичких и верских уверења или склоности, година живота, расног, националног, етничког, социјалног и језичког порекла, инвалидности, образовања, пола, брачног или породичног статуса, сексуалне оријентације или било ког другог личног својства.

У непосредном контакту са странкама, запослени је дужан да поступа коректно, љубазно, искрено и пристојно, поштујући људска права и достојанство њихове личности, да их с пажњом саслуша, покаже стрпљење, тактичност и разумевање за конкретан случај, као и да говори странкама разумљивим језиком.

На подручјима на којима је прихваћена употреба другог језика као службеног, обавеза је да се странкама, по њиховом изричитом захтеву, обезбеде објашњења, информације, обрасци и решења на том језику.

Запослени су обавезани и да са посебном пажњом поступају према особама са инвалидитетом и старим особама, а на шалтерима и у канцеларијама где долазе странке – да преко реда приме мајке с децом до 7 година, теже инвалиде и немоћне особе по сопственој процени.

За почетак, толико. А тек смо кренули...

Весна Анастасијевић

Сијаринска бања

ШАНСА И ЗА ПЛИТАК ПЕНЗИОНЕРСКИ ЦЕП

Одмор уз плаћање на рате

Фонд склопио уговоре са бањама о отплати преко пензијског чека, тренутно најјефтиније у Матарушкој бањи – од 1.050 динара дневно

Уколико не спадаате међу оних 13.000 пензионера који ће предстојећих месеци бесплатно, о трошку Пензијског фонда, отићи на бањски опоравак, а одмор и понека терапија у природном окружењу су вам преко потребни, можда није лоше да знате да ипак постоји могућност боравка у већини српских бања примерена плитком пензионерском џепу: плаћањем на више месечних рата и то тако што се оне одбијају од пензије.

Наиме, Фонд за пензијско и инвалидско осигурање склопио је уговоре са више од двадесет бања које пензионерима омогућавају да одмор плате на шест месечних рата. Уколико сте

заинтересовани за овакав вид одмора и опоравка, ваше је да одаберете бању која вам одговара и позовете је ради договора о термину у ком бисте тамо боравили, терапијама које бисте користили и, од понуђеног, одаберете хотел и собу чија вам је цена најприступачнија. Из бање ће на вашу кућну адресу стићи образац који треба да оверите у матичној филијали Фонда (преко које примате пензију) и пошаљете у бању. Онда мирно чекате дан када вам почиње одмор у бањи, а приликом пријаве на рецепцији изабраног одмаралишта, уз личну карту, приложите и последњи чек од пензије. Следећих десет дана ваше је да се опустите,

одмарате и уживате у свему што та бања може да понуди – одговарајуће терапије, купке, шетње...

Цене у бањама са којима је Фонд склопио уговоре о плаћању на рате, углавном се односе на такозвани беодан, што значи пун пансион са три оброка дневно, ноћење у двокреветној соби, уз све врсте терапија које бања нуди. Могуће је уплатити и само пун пансион, без терапије, али, како каже **Стојан Станојевић**, референт продаје у природном лечилишту «Бањица» у Сокобањи, људи углавном воле да, када су већ у бањи, искористе и све могућности које им се нуде. Наравно

«Гејзир» готово пун

У Лебану, где већина пензионера прима месечно око осам хиљада динара а многи болују од хроничних болести и никад досад нису користили помоћ Пензијског фонда, за бесплатан опоравак у бањама пријавило се 206 најстаријих, од којих ће само 30, с одавно преваљеном седмом деценијом и уверљивом медицинском документацијом, моћи и да се опоравља у неком од лечилишта. Већина у оближњој Сијаринској, али понеко и у Нишкој, Врањској и Пролом Бањи.

Према речима Боривоја Миленковића, председника Удружења пензионера општине Лебане које окупља више

од 5.000 чланова, и ове године највеће је интересовање за одлазак у Сијаринску Бању, у тамошњи специјални Завод за рехабилитацију «Гејзир».

Иначе, у «Гејзиру», који има 280 кревета, попуњена су готово сва места. За један беодан у мају је требало издвојити 1.650, а у главној сезони цена ће бити – 1.750 динара. У приватним кућама, места има за око 1.500 гостију. Највише се овде, по традицији, одмарају и лече пензионери из лесковачког и нишког краја, али и из Београда и целе Војводине.

Д. Коцић

да се терапије, уколико су потребне, договарају са бањским лекаром који, после прегледа и евентуалних анализа, саветује шта би коме било потребно и највише одговарало.

– Код нас у Сокобањи, то су углавном инхалације, купке, а људи обично бирају бању према здравственим проблемима које имају па зато и млађи, а пензионери поготово, чешће уплаћују боравак на бази беодана, а не пансиона. Иначе, пун пансион у вансезони кошта од 1.760, а у сезони од 1.890 динара, а у оба случаја плаћа се још по 300 динара дневно за бањско лечење. Лично мислим да пензионери до сада нису баш били најбоље упознати са тим да могу одмор да плате на рате, конкретно код нас на шест месеци, јер их прошле године није било много, можда десетак. Али, ево, сада већ имамо заинтересовану групу од 50 пензионера из Оцака који желе да бораве у нашем лечилишту и звали су нас да се договоримо око термина и плаћања на рате, преко пензије. И ми посаветујемо људе када се јаве, предочимо им ову могућност ако не знају, па ће их очигледно бити све више – сматра Стојан Станојевић.

Слично говоре и у другим бањама. У Заводу за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви «Ивањица» у Ивањици, цена пансиона је од 1.560, а беодана од 1.790 динара, каже **Зорица Танкосић**, руководилац службе маркетинга:

– Код нас постоји могућност плаћања на шест месечних или дванаест полумесечних рата које се одбијају од пензије: од сваког дела по пола рате, или цела од једног дела, како коме одговара. Долазиле су нам прошле године и организоване групе пензионера и они углавном желе и све терапије које им бања пружа, а лекар одобри. Поступак је као и у другим бањама: заинтересовани позове, договоримо термин, пошаљемо обрасце које овери у матичној филијали Фонда и уговореног дана дође са личном картом и пензијским чеком. Током боравка ми одрадимо рачун, тако да отплата практично почиње по повратку из бање – објашњава Зорица Танкосић.

Најјефтинији пансион и беодан ове године су у Матарушкој бањи где се цене крећу од 1.050 за пансион, а од 1.550 динара за беодан, али је отплата углавном на три месечне рате. Ипак, постоји и могућност плаћања на шест рата, уколико је већи износ – остаје се дуже, иде двоје људи... Најскупље је у Врњачкој Бањи, где беодан кошта од 2.180 до 3.430 динара дневно, зависно од хотела и врсте смештаја. Пензионери су, према подацима које смо добили од

Назовите и договорите

Уколико желите да користите одмор уз плаћања на рате које се одбијају од пензије, први корак је ваш – морате да позовете бању и одмаралиште са којима Фонд има уговор. Да бисмо вам олакшали контакт, ево списка:

1.	«Планинка», Куршумлија,	027-380-813
2.	«Боро Шкорић», Бања Бадања	015-863-190
3.	Завод за специјализовану рехабилитацију «Агенс», Матарушка бања	036-412-124
4.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви «Ивањица», Ивањица	032-662-261
5.	Завод за рехабилитацију «Бања Јунаковић», Апатин	025-772-311
6.	Специјална болница за рехабилитацију «Бања Ковиљача», Бања Ковиљача	015-818-270
7.	Завод за специјалну рехабилитацију «Термал», Врдник	022-465-122
8.	Завод за специјализовану рехабилитацију «Гејзер», Сијаринска бања	016-895-128
9.	Здравствена установа за специјализовану рехабилитацију «Врело», Бујановачка бања	017-653-459
10.	Завод за специјализовану рехабилитацију «Гамзиград», Гамзиградска бања	019-450-447
11.	Завод за специјализовану рехабилитацију «Бања Кањижа», Кањижа	024-874-445
12.	Специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења, Рибарска бања	037-865-270
13.	Специјална болница за неуролошка обољења «Др Боривоје Ђнатић», Стари Сланкамен	022-591-127
14.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију кардиоваскуларних обољења «Златар», Нова Варош	033-61-777
15.	Институт за рехабилитацију «Селтерс», Младеновац	011-8236-898
16.	Институт «Радон», Нишка бања	018-502-046
17.	Специјална болница «Меркур», Врњачка Бања	036-611-147
18.	Завод за специјализовану рехабилитацију дегенеративног реуматизма «Врањска бања», Врањска бања	017-546-284
19.	Специјална болница «Русанда», Меленци	023-731-050
20.	Специјална болница за лечење мишићних болести «Новопазарска бања», Нови Пазар	020-371-559
21.	Природно лечилиште «Бањица», Сокобања	018-830-224
22.	Завод за рехабилитацију «Пролом бања», Пролом бања	027-88-022

запослених у бањама, али и у Дирекцији РФ ПИО, најзаинтересованији за боравак у Пролом бањи: тамо их је лане било око хиљаду и по, а и ове године већ велико зову и резервишу места за одмор који ће платити на рате, од пензије, каже **Владимир Бранковић**, референт:

– Ми пензионерима дајемо, поред могућности плаћања на шест рата, и десет одсто попушта. Цене беодана се крећу, регуларно, без попушта, од 1.850 динара, што подразумева три терапије, и 2.350 динара за комплетан третман. Ово је, наравно, за лежај у двокреветној соби са купатилом, док онај ко жели да буде сам у соби, или у апартману, са телевизором и климом, мора да рачуна

да ће то скупље платити – подсећа Владимир Бранковић.

Једина туристичка агенција која има посебан програм за пензионере, «Рекреатурс», у понуди има све бање у Србији, уз више могућности плаћања на рате: кредитним картицама, чековима или, преко Удружења пензионера и РФ ПИО, одбијањем од пензије. У овој агенцији пензионерима се у објектима у Чању, Рафаиловићима код Бечића, на Златару, Копанику, у Ивањици и на Сребрном језеру, одобрава попуст од 12,5 одсто, а цене се крећу од 1.900 до 3.700 динара по особи дневно, за лежај у двокреветној соби.

Весна Анастасијевић

Сименталке не хају за гледаоце

Повратак мангулица

САЈАМ ЈЕ БИО, А НА САЈМУ...

Само се сељак одриче

Сусрет у пролазу: хала шампионска, а речи горке – прве у ланцу производње хране нико неће ни да саслуша, а камоли послуша

Међународни пољопривредни сајам у Новом Саду, 75. по реду, окупио је представнике многобројних произвођача пољопривредних машина, система за прераду меса, млека, воћа и поврћа, посреднике, трговце, банкаре и остале мешетаре у овој области, а место под сајамским сунцем нашли су и пољопривредници – удружени у задруге и друге облике организовања, или сасвим самостални.

Гледало се, меркало, дивило, погађало, преговарало и уговарало. Посетиоци нису штедели ноге – понуда свега и свачега одавно није била овако богата. Многима би се завртело у глави од цена неких изложених експоната, али судећи по натписима на њима «продато», још једном је потврђена она трговачка да свака роба има свог купца.

Машине су машине, а људи су људи, с њима се може проговорити, упитати их за здравље, а и о томе како живе од тежачког леба...

У шареној хали шампиона разбашкарала се грла холштајн и сименталске расе – високе млечности, све са признањима и пехарима које су излагачи ставили на увид посетиоцима и могућим купцима. Ту су и узгајивачи из Ваљевске Мионице, међу њима и **Марко Милосављевић**, пољопривредни произвођач из села Дучића код Ваљевске Мионице, чија је основна делатност узгој крава, производња млека

и приплодног материјала искључиво сименталске расе. Сусрет у пролазу, хала шампионска, а речи – горке:

– Имам 20 тељених крава, четири стеоне јунице и десетак малих јуница у узгоју за даљу репродукцију – каже Милосављевић. – Сада ми је 54 године, а пољопривредник сам «од детета», цео живот. То ми је био и деда, и отац, а и син је. Међу првима сам регистровао пољопривредно газдинство, јер сматрам да у свакој савременој и паметној земљи домаћинства треба да буду регистрована. Добро је да се и код нас ради на томе, мада се још не разазнају стварна пољопривредна газдинства. Оно што је држава давала по 40.000 динара некомерцијалним газдинствима, људи су регистровани на своје родитеље, децу, овога и онога, па зато и има случајева да су у једном домаћинству регистрована по два-три газдинства. Ту није било никакве контроле, а нема је ни данас, па ни тај Регистар не даје праву слику у овој области.

Пошто се у газдинству Милосављевића узгајају квалитетне сименталке, увек има и млека за продају.

– Млека има, и биће га, али не и задовољства ценом и укупном ситуацијом на тржишту – резигниран је овај вредни произвођач. – Мада код «Имлека» тренутно остварујем највећу цену, са ПДВ-ом и државном премијом од 1,40 динара то је негде око

Марко Милосављевић

34 динара, нисам задовољан: она би требало да буде бар 40 динара да поклопимо расходе и будемо на позитивној нули. Јер, литар млека у продаји је преко 70 динара, и то обраног из кога је све «извађено»! Нико неће да се одрекне свог «парчета» – једино смо ми сељаци који се одричемо и што ђабе радимо. То што трговина узима 20 – 30 одсто марже стварно је срамота и за државу и за трговину.

Предлога ми имамо, али ђаба је то причати кад нико неће ни да их саслуша, а камоли усвоји. Трговина неће да се одрекне свог комада, неће ни млеку. Једино ко мора да се одриче то смо ми, први у ланцу, а није добро ни крајњим потрошачима. Ово што је држава дозволила увоз млека у праху, као само кондиторској индустрији, не омета и друге да увозе. Јер, ко кога контролише у овој држави?! Једино нас,

ситне произвођаче, стежу са свих страна док «ови горе» – може им се да раде шта хоће!

Милосављевићи су хтели да мисле и на старост: Миркови родитељи плаћали су пензијске доприносе, а то су наставили супруга и он, сада само син плаћа. Отац је, по Мирковим речима, умро не дочекавши пензију; супруга и он уплаћивали су по 17 година, а сад чекају године живота да почне стизати пензија.

– Били смо удружени у тадашњу земљорадничку задругу «Горња Топлица», односно то је био АИК Ваљево – прво Мионица, а онда Топлица. Ту имамо по шест година осигурања. Постојимо у компјутеру, али доказа о плаћању нема, па нам је то скинуто. Знам ја да ни пензија, ако је дочекамо, неће бити велика, таман колико смо и уплаћивали. Нема их много у мом селу да су живели преко 65 година, с пензијом или без. Трбало би да укључимо и снајку у осигурање, али ово, колико се плаћа и какву сигурност за старе дане пружа мала пензија, не води ничему! Кад би држава мало попустила у неким стварима и олакшала сељацима, претекло би пара за јаче доприносе и њихову дугорочнију уплату – поручује Марко Милосављевић.

Ал', што рек'о, ђаба је то причати кад нико неће ни да их саслуша, а камоли послуша...

Ика Митровић

НАШ САГОВОРНИК: ДУШАН ТРБОЈЕВИЋ

Све било је музика

Почео као хорски диригент, а затим каријеру наставио као пијаниста

Не памтим када сам први пут слушао **Душана Трбојевића** као пијанисту или неке његове композиције за клавир и хор. Али, памтим зато нека његова популарна предавања на «Коларцу» о музици. Стога је у том духу и моје прво питање:

Да има правде, наш Пензијски фонд дао би Вам две пензије за два пута по 40 година радног музичког стажа. Али пошто није тако, реците ми како једног човека тако дуго опседа страст или љубав за музиком?

– Одговор је врло јасан: за такав живот сам се определио од младости, тачније од своје осамнаесте године када сам дошао до сазнања да је дефинитивно музика моја љубав, иако сам тада био прави музички аматар, скоро незналица. Тада нисам ни знао да ли ћу бити пијаниста, композитор или нешто треће. Тек током школовања се све искристалисало, па је моја каријера првенствено била извођачка, почев од 1946. Почео сам као хорски диригент у Сомбору, а наставио каријеру као пијаниста. И одмах сарадња са многим уметницима, у првом реду са покојним **Мирославом Чангаловићем**. То је био својеврсни рекорд: сарадња од неких 40 година све до његовог пензионисања. Затим сам почео и да компонујем, па сам био професор на нашој Музичкој академији итд.

Неко је само пијаниста, неко композитор, неко све то заједно. Како и зашто?

– Мени је музика увек била као нека врста целине, тако сам је схватио. Никад нисам давао предност, рецимо, мени као пијанисти или композитору, већ како је

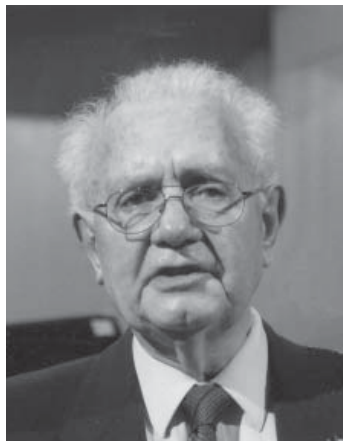
живот текао, тако сам и радио. Ипак, признајем, првенствено је код мене био пијанизам, затим педагогија, јер сам у ствари од тога и живео. На крају, постао сам композитор и музички писац. Написао сам пет књига о музици, а колико сам тек предавања одржао и не памтим.

Ипак, да ли су негде дубоко у Вама пијаниста и композитор увек лепо сарађивали или су се понекад и посвађали око првенства?

– Свађа није било, али да су се допуњавали, тога је свакако било. Знам да је покојни професор **Емил Хајек**, који је био наш велики пијаниста и педагог, увек говорио да је мени лакше да схватим једно дело као пијаниста јер сам и композитор. Према томе, то ми је омогућавало да, на неки начин, брже продрем у суштину и схватим велика дела која сам изводио као пијаниста.

Да ли постоји нека битна разлика између класичне публике, да тако кажем, у Европи, и оне, рецимо, у Кини или Индији?

– У суштини публика је свуда иста. Наравно, постоје нијансе због темперамента и схватања музике. Ја сам, на пример, у Индији имао дивну публику, у Кини исто. Премда ме је та масовна публика више прихватала и одушевљено дочекивала, онако пријатељски, али без довољно музичког знања. Више је то било неко инстинктивно одушевљење. Међутим, руска публика, па и америчка, енглеска, то су они прави слушаоци, осећате да поклањате своје умеће некоме ко то разуме и осећа. Та комуникативност у оба смера јесте оно најлепште што један уметника може да доживи.

А Ви као композитор? Инструментална дела за клавир или вокале?

– И једно, и друго. Истичем «Апотеозу за два клавира и осам руку», затим вокалне композиције за хор, оркестар и оргуље, онда духовна музика, па «Три игре за клавир» и читав низ песама.

Један сте од композитора којег су инспирисали предивни стихови Десанке Максимовић «Тражим помиловање».

– То је веома инспиративан текст, и ја сам у два маха компоновао на ове стихове. Прво, један циклус за Чангаловића, то је једна мини-драма у пет ставова о томе како **цар Душан** даје законе, али у исто време слуша глас народа и признаје да и он подлеже законима. А други пут сам написао циклус од три песме баш за време овог нашег зла деведесетих које сам назвао «На крају века». Али, ту нису само стихови наше **Десанке** већ је прва једна песма руског мислиоца **Дмитрија Мерешковског**, с почетка двадесетог века, у којој се пева «Христос воскрес», а Христ се појављује разочаран јер види како се људи међусобно убијају и, док звона звоне, рида од туге. Друга песма је од оног разочараног социјалистичког

песника **Душана Васиљева**, а тек трећа је из збирке «Тражим помиловање» која је некакво ослобођење и нада за све. И какав случај: тај циклус је певала једна млада оперска певачица други дан после завршетка бомбардовања.

За мене помало чудно, па ми разјасните апотеозу за два клавира и осам руку? Како се то изводи?

– То је било крајем седамдесетих када смо троје колега и ја имали састав од четири клавира, у четири или осам руку. Они су ме подстакли да нешто напишем за један такав помало чудан састав. Ту сам користио савремени музички језик, а главна потка која се провлачи све време је средњовековна музика нашег **Кир Стефана Србина** «Ниња сили». То је био спој средњег века и савремене музика, а како је успело не знам, то нека други кажу или напишу.

И даље сте као музичар активни. Како се уклапате у појаву надирућих и талентованих младих музичара?

– Знате шта, обично се мисли кад дођу млади да старији силом морају да се уклоне да не би сметали. Ако гледамо како треба, данас нико никоме не смета, а тачно је да имамо огроман број младих и талентованих музичара. Али, то није проблем, већ је проблем у стварању публике на чему сам пуних 40 година радио, и покушавао да је створим. Штета је што се на томе није више радило, зато ћемо имати проблем где ти млади да се исказу. Ја лично нисам претерано ангажован, али се са задовољством увек одазивам на неке позиве за сарадњу, наравно док ми раде прсти и глава, и док имам нешто у срцу.

Бора Ољачић

КАД ПЛАНИРАТЕ ГОДИШЊИ ОДМОР, ПАЖЉИВО БИРАЈТЕ ОДРЕДИШТЕ

Лекар пре кофера

О месту за одмарање највише рачуна треба да поведу срчани и други хронични болесници, као и особе с психичким тегобама

Они који су још почетком године наумили да негде отпутују и одморе се од напорног и стресног посла, увелико пакују своје кофере, уз претходно добро напуњене новчанике. Међутим, оно што годишњееодморци најчешће сметну с ума јесте да, пре него што одаберу одморишно одредиште или, бар, пре него што крену на пут, наврате код свог лекара и провере у каквом су им стању «душа и тело», заправо да ли ће њиховом организму пријати изабрана дестинација. Јер, догађа се да, уместо планине која би им погодовала, изаберу море и жегу, па им се намера да уживају у «плавим валовима» често изјалови и заврше у – лекарској ординацији.

О месту за одмарање највише рачуна треба да поведу особе са срчаним тегобама и психичким сметњама. Стога смо се, за савет, обратили провереним зналцима – др **Слободану Пуцару**, неуропсихијатру, и др **Весни Рајковић**, интернисти, у Сектору за медицинско вештачење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

– Великих врућина би, беспоговорно, требало да

се клоне људи с повишеним крвним притиском јер је он најчешћи «окидач» за

мождани удар. Сунцу, такође, ни у ком случају не би смели да се излажу ни они који су већ имали мождани удар – упозорава др Пуцар.

Високе температуре, према његовим речима, треба да избегавају и особе које узимају неуролептичку терапију и повећану дозу антидепресива и стабилизатора расположења, односно психијатријски болесници. Њима се препоручује одлазак на планине или у бање пошто боравком у оваквим пределима, благотворним шетњама и удисањем свежег и незагађеног ваздуха,

Посолите воду

Лети се, услед велике топлоте, губи доста телесне течности, на шта су најосетљивије остареле особе и деца. То се најчешће препознаје по изразитом бледилу коже. Отуд никуд не крећите без боце с литром воде у резерви. Против дехидрације, у води отопите по кесицу соли, шећера и соде бикарбоне. Телу ћете најбрже вратити изгубљену течност уколико пијете воду којој сте претходно додали мало соли или густо сок разређен једнаком количином воде.

умногоме поправљају властито здравље.

– Прејаки сунчеви зраци не погодују ни срчаним болесницима, болесницима са активном хипертиреозом, хроничним бубрежним болесницима, болесницима са дијагностикованом хроничном бронхијалном астмом, особама склоним алергијским реакцијама, анемичним... – напомиње др Рајковић.

Отуд би, рецимо, «бронхитичари» требало да избегавају

После медузе, брашно и сода бикарбона

У последње време медузе стижу и у близину уређених купалишта, отуд ваља бити прилично обазрив. Док пливате, пажљиво гледајте где замахујете рукама и ногама јер додир с краковима медузе изазива јак бол, а на кожи оставља траг у облику беличастог отворднућа који након неколико сати поцрвени. Кад вам се ипак догоди блиски сусрет са медузом, захваћено место исперите морском водом, с њега уклоните заостале кракове и посипајте га брашном или содом бикарбоном. Затим састружите овај нанос, па опекотину наново исперите морском водом; чувајте је од сунчевих зрака, а можете је заштитити и антихистаминским или кортикостероидним препаратима.

За остеопорозу – заштита изнутра

Старије особе, као и оне јако осетљиве и склоне алергијским реакцијама на зрачење, посебно би требало да се заштите од сунца јер њихова кожа, кажу лекари, има ослабљен имуни систем и мале могућности да се сама заштити. Ко болује од остеопорозе требало би, у договору са лекаром, да користи препарате који се пију, а садрже одговарајуће дозе витамина Д.

места с великом влагом и отворена мора, док би они с алергијским променама, узрокованим поленом, ваљало да не одлазе у природу кад она «цвета». Због смањеног имунитета, сунце и море потребно је да

заобилазе и особе с малигним обољењима.

Оба наша саговорника јединствена су у савету да, пре одласка на одмор, свакако ваља посетити свог лекара и на пут кренути искључиво уз његову сагласност. При том се, неизоставно, треба придржавати прописане терапије. Лекови морају да буду увек ту негде поред вас.

Без обзира где се налазимо, извесно је да, због високих температура, морамо да уносимо што више течности у организам. Губи се и доста соли па није згорег да са собом увек имамо и кесицу супе, за сваки случај.

– Ако се људи одлуче да на одмор крену својим колима, то никако не сме бити после 10, али ни после 15 часова. У време вожње неопходно је правити чешће паузе – подсећа др Пуцар.

И додаје: путна грозница, паковање у последњем тренутку, претерано пушење цигарета, настојање да се што пре стигне на одредиште, све то могло би да има и превисоку «цену», па није згорег имати то у виду.

А да се колико-толико искључите из свакодневног посла, накратко заборавите на све обавезе и проблеме и напуните батерије за оно што вас чека кад се вратите, потребно је, кажу стручњаци, најмање – 10 дана.

Татјана Кршић

Још две недеље за замену књижица

Као што смо својевремено писали, старе здравствене књижице неће важити од 1. јула. Крајњи рок за њихову замену, 30. јун, неће бити продужаван. Зато би сви пензионери, који још нису стару књижицу заменили новом, требало то што пре да учине у филијали или испостави Републичког завода за здравствено осигурање (према месту становања), да не би дошли у немилу ситуацију да, болесни, немају ваљану исправу с којом могу да затраже лекарску помоћ. Они, иначе, добијају нове здравствене књижице с трајном овером.

Запослени здравствену књижицу, као и легитимације за чланове породице, треба да замене у фирми у којој раде.

Брже до вештачког кука

На Одељењу ортопедије прокупачке болнице тренутно десетак особа, старијих од 65 година, чека на уградњу вештачког кука. У овим операцијама прокупачким лекарима помажу колеге са Клинике за ортопедију из Ниша, а за две године откако се оне раде у Прокупљу, тоталне протезе добило је 86 пацијената.

Завод за здравствено осигурање, који покрива трошкове ове интервенције, за ову годину одобрио је 45 протеза, па у болници очекују да се на уградњу вештачког кука неће чекати дуже од два месеца.

Опрезно с аспирином: ШТИТИ И ШТЕТИ

На недавном Симпозијуму о новим могућностима у терапији бола, проф. др **Марко Бумбаширевић**, проф. др **Немања Дамјанов** и проф. др **Миодраг Крстић**, челни људи Института за ортопедску хирургију и трауматологију КЦС, Института за реуматологију Београд и Института за гастроентерологију и хепатологију КЦС, упозорили су на нежељене последице честог и предугог коришћења лекова против болова. Не спорећи да је аспирин помогао многим са срчаним сметњама, проф. Крстић је скренуо пажњу да «људи нису ни свесни да његовим коришћењем у властитом стомаку стварају атомску бомбу» због могућег крварења желуца.

Нажалост, како се чуло, за овог «заштитника» срца, када је у питању ублажавање бола – засад још не постоји замена. Али, непрестано се ради на усавршавању да би се ублажиле његове нежељене последице. И код нас се, речено је, појавило «ново име», «Дексомен», аналгетик брзог дејства који се може добити искључиво на рецепт и који понајпре ублажава мишићно-коштани бол и зубобољу.

Ни хлад није безбедан

Ако сте одлучили да се одмарате на мору, никако немојте заборавити да је, због све тањег озонског омотача, сунце сваке године опасније и да његови зраци продиру и у хлад: смањење концентрације озона у атмосфери за један одсто, тврде стручњаци, повећава број оболелих од рака коже за 2-4 процента!

Сунчеви зраци су најубојитији између 11 и 16 часова па се стога добро осигурајте уз помоћ крема са обавезно UVA и UVB заштитом (савет је: око две супене кашике, 30 милилитара, за особу тешку 70 килограма, обилато нанети на цело тело), огрните се пешкиром или, најпросто, обуците мајицу и склоните се у хладовину. Опекотине од сунца не само да су болне, већ могу да пређу у отворене ране. У том случају обавезно потражите лекара. Код блажих опекотина помажу, на пример, рибља маст и облози од камилице или чувени Шаљићеви мелеми.

ЕВРОПСКА ПЕНЗИЈСКА КРИЗА

Три године дуже за петину ниже пензије

Процене су да ће се радно способно становништво смањити за 20 милиона, па се већ планира рад до 68, док ће просечна примања пензионера бити смањена за 22 процента (25 за жене)

Праг: почетком јуна и Чеси на улицама

Највише су протествовали Грци, али им нису помогла ни два генерална штрајка: влада је ипак кроз парламент провукла пензијску реформу која је, по мишљењу већине, много више узела него што је дала.

Штрајкачку штафету су потом преузели Французи, незадовољни што ће у годинама које долазе морати да раде више, да би, кад им истекне радни век, добијали мање.

Крајем прошлог и почетком овог месеца своје незадовољство су на улицама показали и Чеси, који су такође демонстрацијама у организацији синдиката протествовали против планова за промену у пензијском систему које је сачинила тамошња влада десног центра.

Број европских земаља које се суочавају са пензијском кризом и у којима је због тога на дневном реду реформа пензијског система све је већи. Разлози су у промењеним демографским чињеницама и новим економским реалностима. Број старијих радника, оних између 55 и 64 године, у Европској унији ће између 2005. и 2030. порастати за 24 милиона, док ће у истом периоду број људи изнад 80 година, са 18,8, бити повећан на 34,7 милиона.

Демографске пројекције такође веле да ће се укупно становништво у радном добу, дакле они између 15 и 64 године, смањити за 6,8 одсто између 2005. и 2030, што значи да ће, у апсолутним бројкама, опасти за 20,8 милиона.

То подразумева да ће постојећи системи стварања пензијских фондова и њиховог распоређивања бити под великим стресом. Људи ће свугде морати да штеде више за старе дане, док ће просечне пензије, као резултат реформи, у 16 европских ОЕЦД земаља бити смањене у просеку за 22 одсто (25 процената за жене).

Свака четврта земља ОЕЦД-а (Организације за економску сарадњу и развој – клуба од 30 развијених земаља од којих су само пет неевропске) планира да помери навише старосну границу за пензионисање која је сада 65 година, при чему се највише заговара да се радни век убудуће завршава са 68 година живота.

Преглед планова за пензијске реформе у појединим европским земљама, у најкраћем, изгледа овако:

ФРАНЦУСКА: У основи плана је да се пуни радни стаж пре пензионисања са данашњих 40 помери на 41 годину, за почетак, а потом и на 42.

ГРЧКА: Реформа је извршила укрупњавање приватних пензијских фондова, чији је број, са 133, смањен на 13. Укинута су многи пензијски додаци и уведени подстицаји да се ради дуже. Максимални радни стаж је за жене продужен са 62 на 65 година и изједначен са стажом мушкараца. Минимални стаж за пензионисање за оба пола је 37 година. Иако је нови закон донет да би средно стање у грчким пензијским фондовима, по оценама многих експерата, систем је и даље неодржив. Прогноза је да би, ако се у међувремену не буде мењао, могао да доживи колапс већ за 15 година.

МАЂАРСКА: Реформа је на дневном реду, иако је последњи велики захват извршен само пре нешто више од десет година (1997), када су уведени и обавезни приватни пензијски фондови. Прогнозе су да ће цео систем ући у озбиљне финансијске тешкоће до 2020. Нови прописи, донети 2006, смањиће примања оних који у пензију одлазе од ове године.

ИТАЛИЈА: Италијани су се прошлог октобра великом већином изјаснили за владин план да се реформише систем пензијског и социјалног осигурања. На

основу споразума постигнутог после вишемесечних преговора са синдикатима, старосна граница за одлазак у пензију од прошлог јануара је умерена за само једну годину – сада је 58 – са опцијом даље померања у будућности. То значи да ће већ од идуће године та граница бити 59, са додатним условом да је пензијски допринос уплаћиван најмање 36 година. Са најмање 60 година у пензију ће се одлазити већ од 2011, а са 61 од 2012, при чему обавезних 36 година уплате доприноса неће бити мењане.

РУМУНИЈА: Реформа је увела обавезно чланство у приватним пензијским фондовима за све који су млађи од 35 година, како би се спречило да пензијски систем у будућности уђе у озбиљне проблеме.

СЛОВЕНИЈА: Озбиљна пензијска реформа спроведена је 2000. Она је предвидела да ће се минимална старосна граница за пензионисање постепено повећавати сваке године, да би до 2014. достигла 63 године за мушкарце и 61 годину за жене. Процена је, међутим, да ће, због старења становништва, Словенији бити неопходни и додатни реформски захвати.

ИРСКА: Влада је свој предлог реформе пензијског система најавила за крај ове године. Реформа би требало да промени постојеће стање по коме је Ирска на дну европске лествице у категорији поређења последње плате са пензијом. Тамо сада у просеку шесторо запослених издржава једног пензионера, али тренд је да се овај однос погоршава, да би до средине века двоје запослених издржавало једног пензионера. Једна студија показује да девојчица која данас полази у средњу школу има велике изгледе да живи 91 годину, што значи да би, ако би престала да ради са 65 година, корисник пензијског фонда била 26 година.

ФИНСКА: О пензијској реформи се говори као о неопходном захвату из истих разлога као и другде: све већег броја старих људи и све већих трошкова живота.

ЧЕШКА: Протести против реформи фокусирани су углавном на чињеницу да ће се у пуну пензију одлазити касније: са 65 година. Иако је од «плишане револуције» 1989. пензијски систем допуњен увођењем «другог стуба», приватних пензијских фондова, и у Чешкој су демографске реалности изнудица да се уђе у оштрије реформске захвате. Процене су, наиме, да ће се однос издржаваних према радном становништву променити, са садашњих 32, на чак 50 одсто већ до 2020, што ће бити велико искушење за пензијске фондове.

Милан Бекин

Мамурни на посао

Недавно спроведено истраживање у Великој Британији показало је да скоро трећина запослених у овој земљи на посао долази мамурна, а чак 15 одсто анкетираних признало је да су на радном месту били пијани.

Од оних који су на посао долазили мамурни, 85 одсто је потврдило да је мамурлук негативно утицао на њихову

ефикасност и расположење, да су морали да се труде да одрже концентрацију, обављали су мање послове и кући се враћали пре истека радног времена.

Када би се слично истраживање спровело и у Србији, вероватно не би било великих разлика у добијеним резултатима.

Пасуљ за добру линију

Након што је годинама за доручак јео гомилу колача, у подне се често уз месо, а по подне конзумирао по две чоколаде, Енглеz Нил Кинг достигао је 190 килограма тежине и –

«кренуо» на дијету. За девет месеци ослабио је 65 килограма, без икакве «пратеће» штете, захваљујући томе што је свакодневно, за сва три obroка, јео по две конзерве пасуља.

То је само доказ да је пасуљ заиста хранљива намирница, о чему се, уосталом, у Србији поодавно зна. Енглеz Кинг је то такође схватио, али после девет месеци «пасуљске дијете».

Без пушења и у Турској

Позната узречица за некога ко много дувани да «пуши као Турчин» одавно нема статистичко утемељење (подаци Светске здравствене организације указују да је тачније «пуши као Босанац» јер је Босна европски лидер по броју пушача, испред Мађарске, Словачке, Шпаније и, на петом месту, Србије), а ускоро неће

важити ни њена модификована варијанта «пуши као у Турској»: турски Парламент усвојио је закон којим се забрањује пушење на јавним местима у земљи. За кафиће, ресторани, трговинске радње, школе, стадионе и болнице, постојаће такозвани прелазни период, до јула идуће године, када закон ступа на снагу.

Здрав боравак у затвору

За оне који затворску казну треба да проведу или већ служе у њујоршком затвору, боравак можда и неће бити поучан, али ће свакако бити користан – бар што се тиче физичког здравља.

Наиме, у намери да традиционалну затворску храну замени «здравом алтернативом» која боље утиче на физичко здравље, затворска управа одлучила је да се у доручак укључе свеже воће и хлеб од интегралних житарица, а за вечеру – шницла у зеленом сосу, пиринач и шаргарепа кувана на пари. Што би у Србији рекли: «Има се, може се».

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Стазама Фрушке Горе

У манастиру Нова Раваница у Врднику

Удружење војних пензионера Сремске Митровице уприличило је крајем маја за своје чланове излет у Фрушку Гору. Сунчан дан и богат програм одвели су учеснике до извора јазачке воде, манастира Јазак и Нова Раваница и хотела Термал у Врднику у чијим су се базенима неки и освежили, а затим ка врховима Фрушке Горе, омиљеним стазама излетника. Лепота природе, манастири, песма, шале и смех учинили су излетницима овај дан незаборавним, па су, јавља **Предраг Добић**, одлучили да већ на јесен поново дођу.

И. М.

ШАБАЦ

Отворена ткачка радионица

После више месеци договарања и преговарања, почетком маја, у Шапцу је почела да ради ткачка радионица Општинске организације инвалида рада. Ткаље – чланице организације, које су завршиле обуку за овај стари занат, радиће у простору некадашње кафане «Женева» код шабачке жељезничке станице.

Овим поводом уприличена је скромна свечаност, којој су присуствовали представници локалне самоуправе, али и бројни сарадници и пријатељи ове организације. Гости су дочекани баш како једној радионици за старе занате и приличи – уз погачу и со из руку девојака обучених у старе српске ношње, а за добро расположење побринули су се и чланови музичке и рецитаторске секције ове организације, међу којима и Етно певачка група «Праље».

Почетак рада означила је **Даниела Ловрин Гавриловић** пресецањем врпце, а **Мирослава Савковић**, председница Општинске организације инвалида рада Шабац, истакла је да ће радионица посебно бити значајна за инвалиде рада да докрајче радни век и допуне изузетно ниска примања.

Да се посао доврши посебно је допринео **Милош Милошевић**, градоначелник Шапца, а од Министарства за рад и социјалну политику стигла су средства за набавку разбоја. Све што у радионици буде урађено наћи ће се и у продаји, у разним објектима и туристичким организацијама овог краја.

Б. Радовановић

ВРШАЦ

Дом за све

Удружење пензионера општине Вршац сумирало је на редовној Годишњој скупштини лањске резултате рада, а председник **Милутин Синђелић** задовољно каже да су планирано стопостотно и остварили, захваљујући и успешном раду свих месних организација.

– Две трећине месних организација има сопствене просторије, а и остале ће ускоро изаћи из закупљених и располагати својим стециштима. У Дому пензионера у граду свакодневно се окупља од 100 до 120 старијих, ту је и бифе чије цене сокова, кафе и чаја одобрава Удружење да би били најјефтинији у Вршцу – прича Синђелић.

Милутин Синђелић

Свакодневно састајалиште пензионера

Од око 10.000 пензионера у општини, 6.390 је учлањено у организацију. Чланарина, лане 180, ове године је 240 динара годишње, али су пензионери са минималном пензијом и старији од 80 година ослобођени њеног плаћања.

Наговештаји побољшања услова за рад стигли су и од председника Општине **Јовице Заркуле** који је на Скупштини обећао већу помоћ локалне самоуправе, поготово у измиривању трошкова грејања, струје и осталих дажбина везаних за несметан рад у Дому пензионера.

– То ће олакшати наше настојање да омасовимо чланство и да остваримо визију да наше просторије угосте сваког пензионера – напомиње Синђелић.

С. Завишић

ОСЕЧИНА

Добили свој кутак

У приземљу зграде својевремено подигнуте углавном парам Републичког фонда ПИО, у Осечини је отворен Клуб пензионера, у оквиру пројекта «У сусрет потребама старих». Програм је подржао Фонд за социјалне иновације и представља део заједничког пројекта Министарства рада и социјалне политике, Економске агенције за реконструкцију и Фондације УН за развој.

У првој години реновиране и опремљене просторије биће на располагању пензионерима два пута седмично по два сата.

Г. О.

ШАБАЦ

Излети у Обедску бару

Ових дана шабачки инвалида рада посетили су Београд где су обишли Дворски комплекс, али и храм Светог Саве, Руски дом, Етнографски музеј и тврђаву Калемегдан.

Нешто раније, око педесетак чланова Општинске организације инвалида рада Шабац било је и на излету у Обедској бари. Боравак у овом познатом резервату природе обезбедила им је београдска фирма «Вита релакс», представљајући, уједно, своје производе (постељину од вуне, помагала за релаксацију и масажу). Инвалиди рада који су пробали фотељу «Релакс» тврдили су да после само десетак минута устају «као нови», па је пао предлог да се ова фотеља купи (улозима чланова) за организацију.

И Општинска организација пензионера Шабац организовала је, уз помоћ исте фирме, излет у Обедску бару.

Б. Р.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Пецароши на Кудречу

Више од сто чланова основних, општинских и међуопштинских организација надметало се, појединачно и екипно, на републичком првенству Савеза глувих и наглувих Србије у спортском риболову. Такмичење је одржано на језеру Кудреч, домаћин је била Општинска организација глувих и наглувих Смедеревске Паланке, а помоћ у организовању првенства пружиле су републичке судије **Раца Лаковић** и **Дража Јосић** из локалне организације спортских риболоваца «Јасеница».

После трочасовног пецања рибе удицом на пловак, прво место у екипној конкуренцији припало је Алексинцу, друго Чачку, а треће Ужицу. **Славиша Кошанин** из Косовске Митровице био је први у појединачној конкуренцији, други **Иван Тодоровић** из Вршца, а трећи **Слободан Миливојевић** из Ужица.

Чији је улов већи

Делегат првенства, председник СГНС, **Милосав Јовановић** и секретар СГНС **Радоје Кујовић** најбољим екипама и појединцима уручили су дипломе, пехаре и медаље.

Сл. Костантиновић

ВОДИЦЕ

Уредили стару чесму

Пензионери Водица, код Смедеревске Паланке, уредили су, у једнодневной акцији, стару чесму на Видовој води и њену околину. Учинили су то уочи обележавања стогодишњице изградње ове чесме у делу села који је у топографским и катастарским картама уписан под називом Калуђерица. Акцију је предводио **Воја Микић**, председник пензионерске организације Водица, и један од активнијих чланова недавно основаног Завичајно-туристичког удружења «Видовача».

– Чесма на Видовој води саграђена је недалеко од места где се, по предању, налазио манастир посвећен светом Виду. Мештани Водица, а и из других села Доње Јасенице, крај ове чесме пале свеће за здравље и умивају се. Верује се да вода са овог извора поправља вид и исцељује – истиче Микић.

Мића Загорчић, председник ЗТУ «Видовача», захваљујући пензионерима Водица на одлично обављеном послу, најавио је нове акције у уређењу сеоских извора и чесми.

Д. Јанојлић

ВРАЊЕ

Рампа за инвалиде

Поред постојећих рампи за особе у колицима, па и недавно постављене на улазу у Дом здравља што је финансирало Министарство за рад и социјалну политику, изграђена је још једна на улазу у Окружни суд у Врању. Иницијативу је покренуо председник суда **Драган Стевановић**, а рампа је постављена средствима Министарства правде у износу од 70 хиљада динара.

Р. С.

ЂУПРИЈА

Помоћ оболелима од мултипле склерозе

Општинска организација оболелих од мултипле склерозе својим члановима из Ђуприје, Параћина, Јагодине, Деспотовца и Рековца уручила је помоћ од по једног паковања детерџента «Мерикс» од три килограма и средстава за кућну и личну хигијену. Ова средства су обезбеђена из донација.

С. Д.

ПРЕДСЕДНИШТВО САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Испунити обећања

Конечно је, у првим месецима 2008, према званичним статистичким подацима, побољшан социјално-економски положај ветерана рада, закључак је учесника недавне седнице Председништва Савеза пензионера Војводине у Новом Саду.

Додуше, то је последица ванредног (јануарског) усклађивања пензија од 11,06 одсто, па су просечне пензије за 24,5 посто реално веће у односу на први квартал прошле године.

Ипак, након редовног априлског усклађивања од 6,97 одсто, просечна пензија за категорију запослених износи 19.030 динара (58,4 одсто просечне зараде), за категорију самосталних делатности 18.563, док је код пољопривредника просечни чек најтањи – 7.115 динара.

Најстарији очекују да им се материјални положај у наредном периоду побољша – ако се испуни бар део обећања која су им јавно давали скоро сви политичари у недавној предизборној кампањи.

Примедбе и на закон о удружењима

Милан Ненадић, председник овог Савеза, најавио је да ће захтевати да се дугоочекивани предлог закона о удружењима што пре нађе на дневном реду Народне скупштине Србије, да би, између око 30.000 регистрованих удружења у Србији, и пензионерске организације решиле нека своја статусна питања.

Засад, према верзијама закона које су се појављивале у јавности, присутно је незадовољство што се удружења пензионера, иако хуманитарне и непрофитне

(«сиромашне») организације, третирају као привредни субјекти и у складу са тим обавезују на плаћање свих дажбина и пореза држави. Постоје примедбе и што се предвиђа да пословне просторије које су у друштвеном власништву постану имовина општина. Већина пензионерских и инвалидских организација имала је право коришћења ових просторија без накнаде, а Савез ће се борити да, и после промене титулара својине над њима, тако остане и по новом Закону.

Председништво војвођанског Савеза договорило се са осигуравајућим друштвом ДДОР «Нови Сад» да се, од 1. априла ове године, премија осигурања за чланове, која се обуставља приликом исплате пензије, повећа са 120 на 150 динара месечно – с тим да су сада и износи накнада у случају смрти и инвалидитета виши; рецимо, накнада са случај смрти повећана је са 20.500 на 26.000 динара.

М. Мектеровић

СКУПШТИНА ГРАДСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПЕНЗИОНЕРА БЕОГРАДА

Велико ишчекивање најстаријих

У протеклој години, активност Београдске организације пензионера, заједно са Савезом пензионера Србије, била је усмерена на спречавање доношења закона, њихових измена и допуна које би погубно деловале на и онако веома тежак материјални положај пензионера.

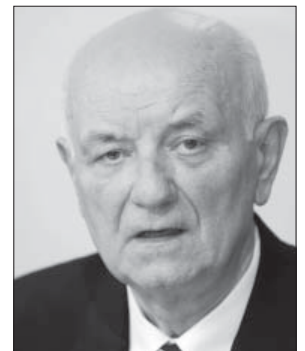
– Критикујући предложена или већ усвојена законска

решења, увек смо нудили оправдане и реалне предлоге. Међутим, они, нажалост, нису наилазили на разумевање српске владе и њених органа – казао је, на недавној Скупштини Градске организације пензионера, председник **Ђура Перић**.

Перић је подсетио да су се годину дана раније, на Скупштини пензионера Србије, плебисцитарно изјаснили за

измене Закона о ПИО које ће пензионерима сигурати усклађивање пензија у сразмери 70 према 30 у корист пораста просечних зарада у земљи. Такође, тражено је да се нешто учини и кад су у питању најниже и највише, као и националне пензије, кад се ради о друштвеном стандарду корисника пензија, управљању Пензијским фондом, новчаној накнади за туђу помоћ и негу, али и о исплати дуга пензионерима на основу неуставног и незаконитог преласка на усклађивање пензија према измењеним законским прописима од 2002. и 2006. године.

– Нажалост, као и више пута досад, овај посао се отегао. Најзад, почетком 2008. позвани смо да дамо мишљење на предлоге Министарства за рад и социјалну политику и Министарства за финансије који се, ни у елементарном смислу, не поклапају с нашим. Њихова аргументација могла би се подвести под две речи «нема пара». Али, кад је отворено питање зашто их нема, зашто 10 одсто пара од приватизације не иде непосредно на рачун

Ђура Перић

Пензијског фонда него се социјализује преко буџета, и зашто се напокон не почне с целовитом реформом Фонда ПИО од класично буџетског ка економско-финансијски самосталнијем моделу којег познају Европа и свет, даљи разговор је изгубио и оно мало смисла зарад којег је и заказан – рекао је Перић.

На седници је речено и да је ова организација у минулој години располагала са 3.915.228, док су јој расходи били 2.823.768 динара.

Т. Кршић

Фонд солидарности

Чланови Скупштине Београдске организације пензионера одлучили су се за «самопомоћ чланства» на начелима солидарности и узајамности: усвојили су Правилник о добровољном фонду солидарности (који ће почети да се примењује када га прихвате општинске организације пензионера, односно гранска удружења), по коме свако ко жели треба месечно да издваја по један одсто пензије.

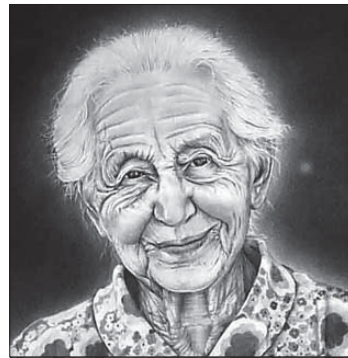
– Од прикупљеног новца две трећине (67 одсто) користиле би се као помоћ (у висини једне пензије) породицама преминулих и за краткорочне и бескаматне позајмице члановима Фонда, а 20 процената за рад и остваривање програма општинских и гранских организација и удружења – објаснио је **Василије Белобрковић**.

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Шупље и празно

Силне паре потрошене на не-зна-им-се-број избора, а и даље ко у клин, ко у плочу, па да до краја не буде по оној народној «тесно ми га скроји нане»

Е фалим ти се Богом, чедо моје, да они у Америци завршише те своје номинације за председника из њине демократске странке.

Наступали су онај тамнопути јуноша и она бивша прва дама по државама, свако са својом причом и благодетима које ће донети уколико им гласачи пруже шансу. Било је ту гадних речи, омаловажавања противника, прљавих удараца... и сваки пут је личило на обрачун код оног ОК корала. Био је то, љуби те баба, прави дивљи запад.

Али, превагну онај Обама, па се сад пише у историји као први црни кандидат за председника. А она, која је могла у ту исту историју да уђе

као прва жена председнички кандидат, брже-боље заборави све што је ружно говорила о противнику и рече да ће му бити потпредседник! Нема везе што он њу није позвао – позвала се сама, ко што јој се и човек док је владао позивао у многе државе да уводи демократију! И ми га се добро сећамо!

А кад се тај Обама обратио својим симпатизерима, поручио им је да своју кандидатуру и предстојеће изазове до коначне победе над оним старцем из противничке странке прима са дубоком понизношћу, свестан својих ограничења, али с безграничном вером у способност народа!

Не причам ти ја ово о Америци зато што их волем!

Него се питам, дете моје, да ли ће овај, који је још зелен у политици, задржати ту скромност према свом народу, и да ли ће, ако заседне у седло главног шерифа, наставити, попут његових претходника, да претвара цео свет у дивљи запад?!

Дивљине је мени преко главе! И Елдорада за једне, а резервата за већину. Ди смо ми то, чедо моје, стигли? Ова наша држава, у којој су силне паре потрошене на не-зна-им-се-број избора за ово и оно, као да не зна шта ће са собом и својим народом. Ни плана, ни програма. Ко у клин, ко у плочу. Све стоји, а они никако да виде ко ће с ким како би добили већину, поседали у посланичке клупе и скројили владу. Колико је све повуци – потегни, до краја ће бити по оној народној «тесно ми га скроји нане»!

Неки би опет нове изборе, па шта кошта, да кошта! Овима што се упињу да прогурају програм социјалне правде – бесплатно школство и веће пензије, гувернер одговара да за тако нешто нема пара, и да се о томе само прича, а да нико ништа конкретно не ради. И још рече он да нема ни за исплату постојећих пензија, па би свако повећање у овим условима само појачало дефицит, а тиме и инфлацију.

А ондак, другог дана у новинама освану наслов да то што гувернер прича није тачно, те да се на државном рачуну не налази 100 милиона евра, него три пута више! Е, то је казо један из министарства финансија, а и да ће бити пара за редовне законске

обавезе државе. А и ако не буде, сматра он, буџет може и да се задужи на домаћем или страном тржишту, што иначе није рађено у протеклих годину дана!

Питаше новинари, да утврде градиво, и министра финансија да ли је могуће, као што је обећано, да пензије буду 70 одсто од плата? Тешко питање, ваљда, кад је оваки одговор «да у принципу увек постоји начин и да је теоретски могуће преумеравање потрошње са једних расхода на друге, да преумеравање потрошње у правцу значајног повећања пензија не представља корак у правцу оптимизације структуре јавне потрошње што је иначе циљ, али да је то корак ка социјално оријентисаној држави»... Ја сам то, вала, разумела по народски као – пресицање пара из шупљег у празно.

Не знам, чедо моје, можда ти наши политичари и економисти нису тели баш то да кажу, можда баба то није добро разумела! И боље ми је да се манем државних послова кад од нас пензионера и тако ништа не зависи, а ми зависимо од свих и свачега.

Него се мислим, љуби те баба, да смо нешто уштедели од наших цркавица, па тражили бесплатну визу за пензионере да одемо на излет у Италију, на Дан магараца, који је био прошлог викенда. Кажу да је било присутно више од хиљаду магараца из Италије, Шпаније, Француске и Аустрије...

Просто ми дође да и ја зањачем!

Унука Ика

ФИЛОЗОФИ ОПШТЕ ПРАКСЕ

Још један светски дан

Ту, скоро, Светски дан Рома! Одржани силни састанци и семинари, дуго се дискутовало, писало и кукало, мали Ромчићи добили по сапун и чоколаду, а после опет живот у картонским «кућама», опет без школе и посла. А када је овај наш «Глас» кренуо у штампу, још један светски дан, овога пута заштите животне средине. И опет семинари, дискусије, анализе и – шлаг на тарту: у Панчеву, још један «аксидент», како рече надлежни министар, а код бивше браће Словенаца квар у Кршком. И, наравно, обећање министра да ће шефови панчевачке азотаре бити кажњени. Памтим: то је стото обећање, свих досадашњих министара, да ће бити кажњени. Зато онако, реда ради, предлажем да се укину сви ти светски ДАНИ свеједно због чега, а да се паре од скупих семинара по скупим летовалиштима конкретно троше: уместо картонских, «цигарске» куће за Роме, а уместо дискусија – филтер за панчевачку азотару. А шта ће Словенци да ураде са Кршким, питаћемо их када дођу на сабор у Гучу да се наједу још релативно незагађене српске прасетине и јагњетине.

Борос

Како смо их васпитали

Често јутром, кад радни народ иде на посао, а деца у школу, и ја морам на заказан лекарски преглед или у лабораторију да извадим крв. Уђем у препун аутобус и тешко, са преко осамдесет година живота, одржавам равнотежу кад често немам ни за шта да се ухватим. Некако очекујем да млађарија која седи, кад угледа седу главу, дрхтаве ноге и штап у руци, понуди место за седење. Али, то се углавном не дешава. Ако се појалим, неретко дрско прокометаришу да бабе и деде не треба да се возе кад је највећа гужва, да треба да седе код куће... А и већина у аутобусу се сложи са њиховим мишљењем. Тако се, поред тога што једва стојим, још и непријатно осећам што баш тада идем, ето, да се прегледам и што се уопште лечим кад сам стар и кад ми није место у превозу.

Не могу да се не сетим времена када су млади скакали као да су на опругама кад виде старије, труднице, мајке са бебама. Па се питам, јесу ли та данашња деца сама крива што су таква, што никог и ништа не поштују (бар велика већина) или смо криви ми, који смо оматорили, а млађе нисмо научили реду и понашању које се ценило у наше време. А каква ће тек бити деца коју ће они, дај боже, једног дана васпитавати! Али, тада ваљда више неће бити нас који смо знали и за другачије и боље, па ће можда то бити сасвим нормално.

С поштовањем,
Ваш редовни читалац,
М. Митровић,
Кумодраж

(Модраг Величковић)

Боље икад...

Поводом текста «Сви председникови људи», објављеног 6. децембра 2007. године у рубрици «Писма читалаца», редакција је почетком јуна добила писмо Радована Стојковића, првог човека Општинске организације пензионера у Младеновцу, у коме се поменуто (децембарско) писмо назива неистинитим и увредљивим и захтева објављивање демантија.

У допису председник Стојковића наводи «да је тачно да је угаљ пензионерима испоручиван по цени од 3.100 динара». Али, то објашњава податком надлежних у Вреоцима да ће угаљ поскупети за 20 одсто, као и трошковима не само превоза угља, него и «плаћањем и друге радне снаге, ангажоване на мерењу и дистрибуцији угља; није тачно да Организацији остаје 700 динара по тони», наводи Стојковић.

Толико о чињеницама. У допису, неколико пута дужем од писма-повода, наводе се одликовања и успеси председника Стојковића, угладног пензионисаног руководиоца Криминалистичке полиције, и његових сарадника на унапређењу рада Општинске организације и обезбеђењу помоћи угроженим пензионерима.

Тврдњама о «лику и делу» потписника децембарског писма, некадашњег «магацинског радника», због којих је он, по речима председника Стојковића, искључен из руководства Месног одбора у Великој Крсни, ипак није место у оваквој рубрици листа какав је «Глас осигураника», па их зато ни не објављујемо.

ПИШИТЕ НАМ,

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Похвале ГСБ-у

Пре неколико година странац, који је тог лета први пут био у Београду и једном ушао у градски аутобус, вратио се у кућу пријатеља код којих је боравио жалећи се да је имао несрећу да уђе баш у аутобус коме је покварен клима уређај.

Наравно да је изазвао бурну смеха, али никако није хтео да поверује да су сви наши аутобуси такви, са «поквареним» клима уређајима. Е, овог лета почели су да се појављују и аутобуси који заиста имају климу и догодило ми се да неколико пута уђем у такво возило. Заиста је милина возити се и надам се да ће их ускоро бити више.

Пошто стално нешто критикујемо и грдимо ГСБ, желела сам да их мало и похвалим, да се види да знамо да ценимо труд да се културније возимо.

Д. Перовић,
Београд

-Л-

Лични бодови

представљају саставни део формуле за обрачун висине пензије осигураника и утврђују се множењем личног коефицијента осигураника и његовог пензијског стажа.

Лични годишњи коефицијент

се израчунава на следећи начин: укупна зарада осигураника из сваке календарске године ставља се у однос са просечном годишњом зарадом у Републици за исту календарску годину.

Лични коефицијент

осигураника користи се за обрачун личних бодова у формули за израчунавање пензија (пензијских надокнада) и добија се на следећи начин: збир годишњих личних коефицијената подели се са периодом (година, месеци и дани) за који су обрачунати, с тим што се свака година рачуна као 1, сваки месец као 0.0833, а сваки дан као 0.00278.

-М-

Матична евиденција

садржи све значајне податке о осигураницима, обвезницима уплате доприноса и корисницима права по основу обавезног пензијско-инвалидног осигурања. Ови подаци су важни са аспекта остваривања права, али и аспекта спровођења овог осигурања. Матична евиденција се води према прописаним стандардним методолошким принципима. Подаци се у евиденцију уносе на основу пријава предатих на прописаним обрасцима и уз употребу јединственог кодекса шифара.

(Извор: «Речник појмова из пензијског осигурања», аутора др Јелене Кочовић и др Татјане Ракоњац-Антић)

Снижење старосне границе

Кад неко ради на радном месту где се радни стаж рачуна са увећаним трајањем, то му олакшава одлазак у пензију јер већ са 53 године живота може да рачуна са тзв. снижењем старосне границе. Уколико је радио са највећим степеном увећања стажа, то јест да му се сваких 12 месеци рада рачуна као 18 месеци рада, ово снижење може да почне и раније, односно од 50. године живота.

По садашњим прописима, да би се бенефицирани рад уопште признао у радни стаж потребно је да је будући пензионер на тим пословима провео најмање 10 година, сем кад му је по ранијим прописима утврђена II и III категорија инвалидности или тзв. преостала радна способност, па је довољно да се ови, «бенефицирани» послови обављају и свега пет година.

Снижење старосне границе практично значи да се, зависно од степена увећања стажа, раднику после одређеног времена рада на овим пословима снижава старосна граница потребна за остваривање права на пензију за по једну годину живота и то:

- за увећање 12/14, после три године рада;
- за увећање 12/15, после две године и 6 месеци рада;
- за увећање 12/16, после две године рада, а
- за увећање 12/18, после једне године и 6 месеци рада.

Напомињемо да се овде ради искључиво о времену проведеном на раду.

Снижењем старосне границе они који су се ментално и физички истрошили радећи тешке послове могу раније да оду у пензију: иако у 2008. години за старосно пензионисање мушкарац треба да наврши 63 године и 6 месеци, а осигураник жена 58 година и 6 месеци старости, неком ко је, рецимо, претходно десет година радио на пословима са увећањем стажа 12/15, за сваке 2,5 године таквог рада «скида» се једна година старосног услова, па ће мушкарац у пензију моћи већ са 59,5 година, а жена са 54,5 године старости.

Накнада за телесно оштећење

Чедомир Ранђеловић – Ниш: Прочитао сам у вашем листу да је месечни износ за телесно оштећење 4.904,64 динара.

Ја сам на име ТО за април (у два дела) добио 885,42 динара. Интересује ме како ја као инвалид I категорије са 50 одсто телесног оштећења од 1990. примам само толико?

Одговор: Наведени износ основице накнаде за ТО односи се на садашње прописе из ПИО по којима право на накнаду

остварује само осигураник и корисник права за кога се утврди да је узрок телесног оштећења несрећа на послу или професионално обољење.

Вама је највероватније признато право на накнаду по основу болести јер је све до 31. 12. 1996. то било могуће. Самим тим ове основице су ниже и као стечено право се исплаћује и данас.

Уколико желите да будете сигурни, можете поднети захтев за проверу правилности исплате накнаде за телесно оштећење.

Нема превремене пензије

Драгољуб Керебић – Нови Сип: Да ли и под којим условима могу ретроактивно да откупим стаж који ми је мировао за време служења војног рока (1973 – 1974), као и да

ли постоји могућност, и уз које услове, за превремену пензију?

Одговор: Време проведено на одслужењу војног рока не можете да регулишете као стаж

ВИ ПИТАТЕ «ГЛАС ОСИГУРАНИКА» ОДГОВАРА

**Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу**

накнадном уплатом доприноса јер се то време, по ондашњим прописима, не рачуна у стаж на било који начин. Чак и у случају да послодавац није на време одјавио радника који је отишао на одслужење војног рока, већ тај стаж уписао у радну књижицу, приликом пензионисања ово време се брише из радног стажа.

По садашњим прописима, лице које се налази на

одслужењу војног рока може за то време (али не накнадно) да само себи уплаћује допринос по члану 15 Закона о ПИО.

Институт превременог одласка у пензију не постоји у нашем законодавству од 1996. године па није могуће пре времена прописаног Законом о ПИО отићи у пензију ни под каквим условима.

Инвалид и рад

Мића Диглисић – Сремска Митровица: Урађена ми је операција на срцу и уграђен вештачки залистак. Проглашен сам инвалидом II категорије и остварио право на половину инвалидске пензије по основу преостале радне способности. То је 5.200 месечно, недовољно за живот, а одбијен сам за инвалидску пензију. Да ли могу да се запослим на лакшим пословима колико ми то здравствено стање дозвољава?

Одговор: Кориснику половине инвалидске пензије по члановима 223. и 225. Закона о ПИО у случају било ког осигурања обуставља се исплата. Уколико се ради о

уговору о делу, привременим и повременим пословима, као и раду на одређено време, одмах по престанку ове врсте осигурања поново се успоставља исплата половине инвалидске пензије.

Уколико се запослите на неодређено време, мора да се поново спроведе цео поступак и – само под условом да Вам овакво осигурање престане без кривице, односно као технолошком вишку, због ликвидације или стечаја послодавца; после остварених права код Националне службе за запошљавање, можете поново да остварите право и на половину инвалидске пензије, ако се у међувремену не стекну услови за остваривање неког другог права из ПИО.

Старосна пензија у септембру

Душан Мирковић – Сремска Рача: Поднео сам захтев за старосну пензију који је одбијен као неоснован. Када могу поново поднети захтев и да ли важе документа која сам већ приложио у претходном поступку?

Одговор: Ви, према приложеним доказима, имате 58 година живота и нешто више од 30 година радног стажа, од чега 14 година, 3 месеца

и 18 дана на пословима са увећаним трајањем 12/15. То практично значи да Вама може да се снизи старосна граница за пет година, па ћете испунити услов за старосну пензију када навршите 58 година и 6 месеци живота, тј. 22. 9. 2008. године. Тада можете и поднети захтев за остваривање овог права.

Документација која се налази у Фонду је довољна, поднећете само доказе о новим чињеницама ако их има.

Божићни концерт на Крфу

Друштво за заштиту југословенске деце основано 1917. године да се стара о напуштеној и незбринуту избегличкој деци, а и деци српских ратника

Многа ратна сирочад, којих је према процени било неколико хиљада, а која су имала срећу да буду збринута и заврше основну школу у домовима које је основало Друштво за заштиту југословенске деце, до краја живота памтили су своје добротворе. Пре свега, др **Милоша Поповића** (1876), лекара, стоматолога, оснивача ове хуманитарне организације.

Малишани око војних казана

Др Поповић рођен је у Чајетини, школовао се у Београду, специјализирао у Бечу и радио као срески, болнички и војни лекар стоматолог, а пре пензионисања и као начелник Министарства социјалне политике; учествовао је у раду многих хуманитарних организација, а остао је познат и као оснивач Друштва трезвености (1901), Савеза трезвене младежи (1907), Савеза извидника и планинки (1911), Друштва лекара и апстинената (1917)... Такође, основао је и прву зубну станицу у оквиру Војне болнице у Београду.

Идеја о оснивању друштва за бригу о сирочади потекла је када се др Поповић суочио са тешком ситуацијом за време боравака у Битољу. Овај град је 6. новембра 1917. године српска војска ослободила, али је за одмазду уследило стално непријатељско бомбардовање околине, праћено приливом великог броја избеглица из пограничних крајева, међу којима и много напуштене деце – ратне сирочади.

Деца су се окупљала око војних казана, посебно у Водену, у одељењу за рековалесценте, и просила за мало хране. Да би им помогао, др Поповић је подстакао оснивање «Логора малих четника и планинки» који је окупио 21 дете, старости од 8 до 15 година; средства за њихово издржавање обезбеђена су од продаје кафе у војничкој кантини, а потом и од концерата које су деца приређивала у логору у Водену.

Оснивачи овог логора 30. новембра 1917. године основали су Друштво за заштиту југословенске деце «да ради на подизању физичког и моралног здравља народног подмлатка и на отклањању свих узрока

побољевања и велике смртности код деце, а првенствено да прикупља и да се стара о напуштеној и незбринуту избегличкој деци као и о деци српских ратника». Одмах по оснивању, Друштво је преузело смештај, исхрану, одевање и школовање 56 малишана, смештајући их прво у шатор, а затим у зграду у Водену у којој је претходно била стационарирана савезничка команда.

Поред четири разреда основне школе, за децу су биле обезбеђене и радионице за изучавање обућарског, столарског, кројачког и лимарско-ковачког заната, али и просторије за бављење спортом.

Помоћ стиже са свих страна

Пошто се о Друштву врло брзо прочуло на Солунском фронту, помоћ је почела да стиже од свих, зависно од могућности – од војника до генерала.

Деца су одржала концерт на Крфу на Божић 1918. године, после чега се о њима сазнало и у другим земљама где су биле српске избеглице, па су у два главна центра таквог окупљања, на Крфу и у Женеви, основани пододбори са задатком да прикупљају помоћ за српске сирочиће. За то време, главни одбор у Водену је и даље наставио рад и проширио га на организовање посебних склоништа за женску децу и обезбеђење њиховог школовања у радничкој школи.

Наредних година оснивао се све већи број пододбора, посебно у избегличким колонијама. У Лерину у Француској, Французи су подигли бараку за школу и ангажовали своје професоре, после чега Друштво почиње

Др Милош Поповић

да добија помоћ од Црвеног крста САД и Шкотске.

Не прекидајући рад, Главни одбор Друштва 1918. године прелази из Водена у Београд и смешта се у зграду Дома за васпитање и заштиту деце у Улици Илије Гарашанина 34. На ванредној скупштини Друштва, 20. марта 1921. године, доноси се одлука о спајању два друштва, за заштиту југословенске деце и – за васпитање и заштиту деце.

Непосредно потом у помоћ «прискаче» и држава. Прва влада у Краљевини СХС преузима обавезу, а престолонаследник **Александар**, 5. фебруара 1919. године, доноси Уредбу о оснивању Државног одељења за заштиту деце, са задатком да помаже деци у невољи, у првом реду ратној сирочади. Оснивају се домови, а целокупна државна заштита деце била је поверена потпредседнику Министарског савета др **Антону Коршецу**.

Друштву за заштиту југословенске деце 1926. године обустављена је помоћ од министарства просвете и социјалне политике, чиме је престао његов рад.

Р. М.

Прва управа друштва

Добитна комбинација

Треба што пре изградити метро, да и народ може да уђе у подземље.

Како ствари стоје, социјална карта је моја добитна комбинација.

Радивоје Јевтић Јенки

Однос снага

Колико се историја «понавља» - толико је географија поцепанија.

Однос снага је уравнотежен! Чека се да памет превагне.

Слободан Дучић

Тражимо излаз

Сломили су нам срце, проверавајући да ли је камено.

Тражимо излаз, а не излази нам се.

Милица Чулић

ВОДОРАВНО: 1. Заокружена таваница, 6. Врста експлозивног гаса, 15. Скупљач лековитих трава, 17. Оматорити, 18. Моделар који се бави израђивањем ракета, 20. Вођа капеле, 21. Силник, деспот, 23. Име певачице Тарнер, 24. Лисица (од миља), 25. Самртна борба, 27. Хемијски знак олова, 28. Женско име, 30. Показна заменица, 31. Неман, аждаја (мн.), 32. Аутомобилска ознака Чачка, 33. Слој, 36. Свештенство, 37. Наша река, 38. Козја длака, 40. Направити нешто зидањем, 43. Бреме које се носи на рамену, 45. Пратиоци, трабанти, 47. Становници суседне државе, 49. Врста ракије, 49. Део Војводине.

УСПРАВНО: 1. Страница (скр.), 2. Ливада, пропланак, 3. Врста алкохолног пића, 4. Оверавање, 5. Јунакиња стрипа Волта Дизнија, 7. Грчко слово, 8. Академски спортски клуб (скр.), 9. Зауставити се, 10. Улазна врата дворишта, 11. Борилиште, 12. Једна пољопривредна алатка, 13. Отац (слов.), 14. Жарко црвена боја, 16. Озледа, 19. Мали канал за отицање воде (скр.), 22. Мушко име, 24. Особа, персоне, 26. Природна потреба, порив, 27. Већи стаклени суд оплетен прућем за чување вина, 29. Насрт, наваливање, 31. Припадник старог германског племена, 33. Фил за колаче, 34. Једно од нижих божанстава у старогрчком миту, 35. Планинска покрајина у Индији, 36. Бесправно и тајно узимање, 37. Решето (мн.), 39. Врста коњског хода, 41. Фереца, копрена, 42. Спилбергов ванземаљац, 44. Морски сисар, 46. Иницијали књижевника Цанкара.

Р. Јовичић

Лековите мисли

На путу у високо друштво неки стигну странпутицом!

Брижан смо народ. Стално говоримо: Бриго моја, пређи на другога!

Политичари су одавно извукли закључке, а народ – дебљи крај.

Позориште нам је у процвату. На све стране – драме!

Душан Старчевић

Молим за реч

Београд је своју славу Спасовдан обележио поскупљењима меса, горива, хлеба и пецива.

По новој уредби грађани Србије могу у иностранство да изнесу 10.000 евра. Како ли се сад слатко смеју они који су још пре охо-хо година изнели стотину пута више.

Опет ћемо ми хранити пола Европе. Храна је код нас толико поскупела да овде више нико неће моћи да је купује.

Наши политичари могу слободно овог лета да се излажу сунцу. Они заиста не могу да поцрвене.

Пензионер у самопослузи делује као воајер. Може само да гледа.

Дејан Патаковић

РЕКЛИ СУ О...

ЗЛУ

Нема већег зла од зле памети.

Народна пословица

Зло понекад уништава оне који га помажу.

Јарослав Беднар

Веровање у надприродни извор није потребно; људи су заиста сами кадри да учине свако зло.

Жозеф Конрад

Обоје је зло: и свима веровати, и никоме.

Латинска пословица

Ако неко зло због нечега мора постојати, онда учинимо га бар што мање штетним и шкодљивим.

Васа Пелагић

Зло које људи чине живи и после њих. Добро се, међутим, често сахрањује с људима.

Виљем Шекспир

Кад би бог кажњавао за свако учињено зло не би на земљи остало ни једно живо биће.

Меша Селимовић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15					16	17							
18					19	20							
21					22	23							
24				25		26					27		
28			29	30						31			
32		33	34					35	36				
37					38			39					
40	41				42	43							44
45					46	47							
48								49					

Решење из прошлог броја

ВОДОРАВНО: спруд, руменило, предуго, прекор, Аст, камп, Авила, рт, Билбао, окан, т, кинооргуље, г, алас, Никола, ру, Нарта, дива, сет, Косара, нервоза, астролог, Игман.